

korentní. Kdyby tomu tak bylo, nebylo by lze tvrditi, že bylo vyrovnací kvotu poměrně rozvrhnouti na — neexistující zvláštní — směnečný dluh 10.000 Kč a na směnkou nekrytý zbytek 13.155 Kč přihlášené pohledávky 23.155 Kč, nýbrž bylo by ji počítati na celkovou pohledávku 23.155 Kč z daného úvěru a trval by solidární směnečný závazek žalované 10.000 Kč dotud, dokud by tu byl nezapravený dluh z úvěru do výše 10.000 Kč. Poněvadž by pak po srážce 45%ní kvoty, t. j. 10.419 Kč 75 h zbývalo z pohledávky 23.155 Kč ještě 12.735 Kč 25 h, převyšujících 10.000 Kč a krytých zažalovanou smenkou, byl by směnečný dluh 10.000 Kč ještě celý po právu, a mohla by dle toho, co uvedeno, žalobkyně vzhledem k Šu 48 vyr. ř. žádati na solidární spoludlužnici Julii K-ové zaplacení celého dluhu 10.000 Kč a ne jen částky 5.500 Kč. Ustanovení Šu 17 vyr. ř. mohla by se žalovaná dovolávati jen tehdy, kdyby byla, zaplativši směnečný dluh, použila práva dle prvního odstavce tohoto paragrafu. V prvním ze zmíněných případů bylo by tudíž správným rozhodnutí odvolacího soudu, v druhém případě však bylo by nutno přidati se k stanovisku soudu procesního. Zda tu jsou předpoklady toho či onoho případu, nebylo zjištěno, dovolací soud nemá tudíž potřebného skutkového podkladu, by mohl ve věci samé rozhodnouti.

Čís. 2622.

Právoplatné usnesení, jímž byl, byť i nezletilý dědic poukázán na pořad práva dle Šu 126 nesp. říz., nelze změnit z povinnosti úřední, pak-li netrpí zmatečností. Rozhoduje o poukázání dědice na pořad práva, nemůže se pozůstalostní soud pouštět do zkoumání vnitřní platnosti závěti.

Právní povaha manželského společenství statků mezi živými.

Dle Šu 785 obč. zák. nelze na základě smlouvy o společenství statků mezi živými žádati započtení toho, oč přínos zesnulého manžela převyšoval přínos pozůstalého manžela.

(Rozh. ze dne 15. května 1923, R II 115 23.)

K pozůstalosti po Maxu L-ovi přihlásila se nezl. dcera Alžběta L-ová ze zákona a vdova Anna L-ová a nezl. Gertruda L-ová ze závěti. Pozůstalostní soud poukázal na pořad práva Alžbětu L-ovou a nevyhověl jejímu návrhu, by předsevzat byl znovu odhad pozůstalosti a by bylo oceněno zůstavitelovo jmění v době zřízení svatebních smluv (společenství statků) dne 23. ledna 1920. Rekursní soud nevyhověl stížnosti Alžběty L-ové do zamítnutí návrhu na nový odhad, změnil však sám od sebe usnesení prvního soudu potud, že přikázal úlohu žalobců Anně a Gertrudě L-ovým. Důvod y: Stížnost napadá neprávem stanovisko pozůstalostního soudu, že Šu 785 obč. zák. tu nelze použiti, ježto smlouva o společenství statků není darováním. Zůstavitel vyhradil manželce spoluvlastnictví na svých nemovitostech smlouvou o společenství statků mezi živými. Názor, že, není-li majetek, vnesený i tím i oním z manželů, téže hodnoty, dlužno smlouvu co do přebytku pokládati za darování, nemá opory v zákoně. Jmenovitě neobsahují §§ 1177, 1178,

1233 až 1236 obč. zák. předpisu o tom, že dlužno, jsou-li tu při uzavírání smlouvy o společenství statků děti, vzítí na ně zřetel, ani, že jest jim vyhrazeno právo odporovati smlouvě, ani z podstaty smlouvy o společenství statků mezi živými nelze dovoditi, že by bylo přípustno započtení. Vždyť může onen manžel, jenž přinesl do manželství méně, vyrovnati schodek tím, že mu a tím i společenství připadne dědictvím další majetek. Potud jest taková smlouva o společenství smlouvou odvážnou. Úmrtím jednoho z manželů stává se polovina společného jmění pozůstalostí a odporovalo by onomu rázu smlouvy o společenství statků, kdyby teprve po smrti jednoho z manželů bylo třeba formálně shrnouti, co každý z manželů — třebas během dlouhé řady let — vnesl do manželství. Nelze-li však provéstí započítání, jest zbytečno, prováděti odhad pozůstalostních nemovitostí dle ceny z roku 1920. Pokud jde o přikázání úlohy žalobní, bylo usnesení prvního soudu změněti v ten smysl, že se úloha žalobců přikazuje dědicům ze závěti. Dle §u 565 obč. zák. dlužno poslední vůli prohlásiti určitě, nikoliv pouhým přisvědčením k návrhu. V případě, o nějž jde, neměl zůstavitel již síly, prohlásiti svou poslední vůli, a obmezil se na to, že návrh, sdělený mu svědkem poslední vůle, opětným »ano« a kýváním hlavy schválil. Praxi sice postačí, že zůstavitel schválí takto písemně poslední pořízení, sepsané jinou osobou. Zde však nebyla vůle zůstavitelova sepsána, nýbrž při ústním pořizování teprve třetí osobou formulována; jde tu proto vzhledem k §u 565 obč. zák. o neplatnou závěť. Nelze mluvit o závěti, jež by neměla vady ve smyslu §u 126 nesp. pat. a bylo proto poukázati na pořad práva dědice ze závěti. K postupu z úřadu skýtá oporu § 2 nesp. říz., jehož bylo tím spíše použiti, ježto jde o osobu nezletilou.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu dědiců ze závěti a obnovil usnesení prvního soudu ohledně přikázání úlohy žalobní, nevyhověl však dovolacímu rekursu nezletilé Alžběty L-ové ohledně zahmítnutí návrhu na odhad nemovitostí ku dni 23. ledna 1920.

Důvody:

Z ustanovení §§ 9 až 16 a 18 patentu o mimosporném řízení jest zřejmo, že usnesení mimosporného soudce nabývají právomoci, nebylo-li proti nim použito opravných prostředků. V tomto případě nestěžovala si žádná strana do usnesení prvního soudce, jímž tento přikázal úlohu žalobkyně nezletilé Alžbětě L-ové. Toto usnesení není ani zmatečným ani nezákonným, naopak odpovídá zásadě §u 2 čís. 7 a předpisu §u 126 uvedeného patentu, že při odporujících si dědických přihláškách má převzítí úkol žalobce onen dědic, jenž se dovolává slabšího dědického důvodu. Totéž zákonné ustanovení praví v prvním odstavci, že dědic, opírající se o závěť, v náležité formě zřízenou, jehož pravost nebyla popřena, musí býti žalován dědicem opírajícím svou přihlášku o zákon. Co znamenají slova »v náležité formě« ve smyslu §u 126 mimosporného patentu, sluší posouditi dle §u 585 obč. zák., jenž předpisuje, že, kdo chce prohlásiti ústní poslední vůli, má ji s rozmyslem projevit před třemi způsobilými svědky, kteří jsou zároveň přítomni a jsou schopni, dosvědčiti, že v osobě pořizujícího není ani podvodu ani omylu. Do pře-

zkoumání těchto požadavků může mimosporný soudce pouštět se pouze potud, pokud byla zachována předepsaná vnější forma, kdežto zkoumání vnitřní platnosti ústního pořízení nepřísluší mimospornému soudci, nýbrž jest vyhraženo soudci, rozhodujícímu spor. Z toho ve shodě s předpisem Šu 123 nesporného patentu plyne, že pojem »vnější formy« může se vztahovati jen na to, zdali poslední pořízení vyhovuje na venek a dle hned poznatelné povahy předpisu Šu 585 obč. zák. Tomuto požadavku v tomto případě je vyhověno, neboť pořídil zůstavitel Maxmilián L. svou závěť za přítomnosti tří svědků. Výrokem, že v tomto případě zůstavitelův postup nevyhovuje náležitostem Šu 565 obč. zák., překročil by mimosporný soudce meze oboru své působnosti a rozhodl by o platnosti posledního pořízení, což vyhraženo jest pořadu práva (§ 2 čís. 7 patentu o mimosporném řízení). Poukazuje na to, že dvě dědičky jsou nezletilé, přehlíží rekursní soud, že tím, že chrání zájmy nezletilé Alžběty L-ové, zasahuje do práv, jichž nabyta nezletilá Gertruda L-ová právoplatným usnesením prvního soudce. Rekursní soud nebyl tedy nikterak oprávněn, by z úřední moci změnil toto usnesení. Slušelo se proto dovolacímu rekursu vyhověti a obnoviti usnesení prvního soudce, pokud tento přikázal úlohu žalobkyně nezletilé Alžbětě L-ové. Mimořádnému dovolacímu rekursu této nezletilé dědičky nebylo lze vyhověti, jelikož souhlasný výrok nižších soudů, že se návrhu na odhad pozůstalostních nemovitostí na základě ceny ku dni 23. ledna 1920 nevyhovuje a že ve smlouvě manželů Maxmiliána a Anny L-ových ze dne 23. ledna 1920 o společnosti jmění nelze spatřovati darování ve prospěch této, vzhledem k předpisu Šu 1233 obč. zák., že rozsah a právní formu o společenství jmění dlužno posuzovati dle §§ 1177 a 1178 obč. zák., neodporuje zřejmě zákonu. Že tento výrok jest zmatečným anebo že odporuje spisům, stěžovatelka sama netvrdí. Slušelo se proto mimořádný dovolací rekurs nezletilé Alžběty L-ové pro nedostatek předpokladů Šu 16 patentu o mimosporném řízení zamítnouti.

Čís. 2623.

Tomu, k jehož návrhu byl povolen odklad exekuce, lze uložit jistotu okolnostem případu přiměřenou.

(Rozh. ze dne 15. května 1923, R II 116/23.)

Podav žalobu dle Šu 37 ex. ř., žádal žalobce za odklad exekuce dražbou nemovitostí. Soud první stolice odklad povolil, rekursní soud vyhověl rekursu vymáhajícího věřitele pokud, že povolil odklad jen pod podmínkou, že žalobce složí jistotu ve výši pohledávky stěžovatelovy (15.000 Kč). Nejvyšší soud snížil jistotu na 10.000 Kč.

Důvody:

Uložení jistoty tomu, k jehož návrhu byl odklad exekuce povolen, jest odůvodněno ustanovením druhého odstavce Šu 44 ex. ř., jehož první větou, jednající o jistotě povinného, nelze dle smyslu zákona vyložit jinak, než v souvislosti s druhou větou téhož odstavce, která připouští uložení jistoty zcela všeobecně i tomu, k jehož žádosti byl odklad povolen.